1849. No. 83.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 16 OCTOBER.

De MINISTER van FINANCIEN, als daartoe gemagtigd bij Koninklijk besluit van den 5 October 1849, (*Staatsblad* no. 51), in uitvoering der wet van den 17 September 1849, (*Staatsblad* no. 45), brengt mits deze ter algemeene kennis:

1°. dat van *Maandag den 22 tot en met Zaturdag den 27 October aanstaande*, alsmede op *Maandag en Dingsdag, den 29 en 30 dier maand*, bij de Nederlandsche Bank en bij de Betaalmeesters in de Arrondissementen, met uitzondering van dien te *Amsterdam*, op de gewone kantoor-uren, ter inwisseling kunnen worden aangeboden:

de stukken van *drie*, *een* en *een halven gulden*, naar de wet van den 28 September 1816, (*Staatsblad* no. 50) geslagen, te weten:

alle de *drie guldens*, *guldens* en *halve guldens*, welke de beeldtenis van Koning *Willem I* voeren, met uitzondering der guldens van 1840;

2°. dat tot de inwisseling van de voorzeide muntstukken, zullen gebruikt worden nieuwe zilveren munten en tot bijpassing de nog oningewisseld blijvende stukken van 25, 10 en 5 cents;

3°. dat de Ontvangers der Belastingen, de inwisseling zullen bevorderen door overneming tot en met den 30 October aanstaande, van de voorgemelde buiten koers gestelde specien;

4°. dat de stukken van *drie*, *een* en *een halven gulden*, onder 1°. hierboven vermeld, met den 28 October aanstaande, buiten omloop worden gesteld, en dien ten gevolge niet meer in betalingen voor de schatkist zullen aangenomen worden, noch door de Ingezetenen zullen behoeven te worden aangenomen.

's Gravenhage, den 6 October 1849. *De Minister voornoemd*, VAN BOSSE.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 12 October 1849, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde	*f* 8,70.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . .	- 125,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . .	- 125,00.

Leeuwarden, den 13 October 1849. *De Gouverneur van Friesland*, VAN PANHUIJS.

PARIJS, den 11 October.

Een buitengewone ministerraad heeft gisteren morgen plaats gehad in het Elysum, onder voorzitting van den President der Republiek. De vergadering duurde tot twee ure. De zaak betrekkelijk het geschil, opgerezen door de eischen van Rusland en Oostenrijk jegens de Porte, was het onderwerp der beraadslaging. De meerderheid van den Raad zou, naar men van zeer goederhand verneemt, beslist hebben, dat er reden bestond om eene nota aan Rusland en Oostenrijk te rigten, ten einde deze beide Mogendheden te nopen tot wijziging harer houding. Aangaande de Romeinsche zaak, die insgelijks ter tafel gebragt is, zou men het bijna eens zijn om een deel van de troepen der expeditie terug te roepen; de achterblijvende corpsen zouden de winterkwartieren betrekken te Civita Vecchia.

— Deze hoofdstad is steeds rustig, het gisteren begonnen proces te Versailles veroorzaakt geen de minste beweging; zelfs wekt het weinig nieuwsgierigheid; gisteren was de voor het publiek bestemde ruimte slechts ten halve bezet. Evenwel heeft het proces reeds eene belangrijke daadzaak doen kennen: *Huber*, een der hoofden van de republikeinsche partij welke bij de Februarij-omwenteling zegevierde, heeft, overstelpt door onweêrsprekelijke bewijzen, voor het Hof erkend, dat hij een bezoldigd geheim agent der policie was, dan eens de complotten der republikeinen leidende, dan weêr aan de policie verslag van al het verhandelde en beraamde brengende. Dit voorbeeld van verraderij, gevoegd bij zoo vele andere bekende, onder de republikeinsche partij, zal meer en meer deze partij alle onderling vertrouwen en niet minder de achting van 't algemeen, doen verliezen.

— In de werkplaatsen der goudsmeden en juweliers komt wederom eenig leven. Het bureau van waarborg bij de munt, hetwelk vijf van zijne beambten ontslagen had, heeft er twee nieuwe aangesteld en is op het punt van drie andere weder in dienst te stellen. Toen de revolutie in Europa allerwege uitbrak, hadden velen hun zilverwerk doen smelten, en hunne juweelen stuk gemaakt om er alleen de edelgesteenten van te bewaren: thans koopt men, schijnt het, wederom zilverwerk aan en laat men zijne edelgesteenten op maken.

FRANKFORT, den 11 October.

Gisteren avond is hier met den telegraaf het berigt uit Berlijn ontvangen, dat de Pruisische regering het tractaat, waarbij een nieuw centraal bewind wordt ingesteld, heeft geratificeerd. Dewijl de aartshertog rijks-bestuurder reeds zijne goedkeuring aan dit tractaat heeft gehecht, en men niet twijfelt, of al de overige Duitsche regeringen zullen ook weldra hetzelfde doen, is het te verwachten, dat het verdrag weldra officiëel zal worden afgekondigd. Spoedig derhalve zal het nieuwe voorloopige centraal bestuur van Duitschland in werking komen, en, naar men verneemt, heeft de aartshertog rijks-bestuurder reeds toebereidselen gemaakt voor zijn vertrek.

Of de aanstelling van een nieuw voorloopig bewind voor Duitschland van eenigen merkbaren invloed zal zijn op de wezenlijke belangen van het Duitsche vaderland, wordt hier algemeen nog zeer betwijfeld, daar men niet gelooft, dat men door deze verandering iets verder gekomen is in de eind-regeling der groote geschilpunten, welke uit de benoeming van een definitief bewind over het gezamenlijke Duitschland voortvloeijen. Hierin komt men echter overeen, dat de aartshertog *Johann*, zich hoogst verdienstelijk heeft gemaakt jegens Duitschland, door de uitstekende wijze, waarop hij de waardigheid van rijksbestuurder heeft bekleed.

— Naar bijzondere berigten uit Hongarije te oordeelen, zal er veel verstand, doorzigt, matiging en standvastigheid vereischt worden, om daar te lande de orde op duurzame gronden te herstellen, en de hartstogten der zegevierende partij te beteugelen. In Zevenbergen zijn de zoogenaamde Saksen of Duitschers, die zeer veel van de Magyaren te lijden hebben gehad, zoo het schijnt, bevredigd en ongenegen om zich te wreken; maar met de Wallachen is het anders gesteld, en worden gestrenge maatregelen gevorderd, om die lieden het plegen van grove buitensporigheden te beletten. — Met leedwezen leest men in een der dagbladen, dat in Ruksby eene vrouw, tot den beschaafden stand behoorende, alleen op de aanklagt van een paar haar vijandige gezinnen, zonder eenig voorloopig onderzoek, uit haar huis is gehaald, en te midden van een bataillon soldaten, met roeden getuchtigd, en vervolgens gevankelijk weggevoerd, terwijl haar echtgenoot zich uit wanhoop om 't leven heeft gebragt. — Een ritmeester van de ligte dragonders van *Lichtenstein* wordt genoemd als de man, die de verantwoordelijkheid van dit bedrijf heeft op zich genomen.

's GRAVENHAGE, den 13 October.

Naar men verneemt zal het nieuwe ministerie zijn zamengesteld, als volgt: mr. J. R. *Thorbecke*, lid der Tweede Kamer, binnenlandsche zaken; jhr. mr. F. A. *Nedermeijer ridder van Rosenthal*, lid der Tweede Kamer, justitie; mr. J. J. L. A. *Gericke*, raad van legatie te Parijs, buitenlandsche zaken; generaal mr. E. *van Sonsbeeck*, koloniën; jhr. *C. M. Storm van 's Gravensande*, lid der Tweede Kamer, oorlog; *J. T. ter Bruggen Hugenholtz*, lid van de Tweede Kamer, marine; mr. *P. P. van Bosse*, financiën. Eeredienst, ingedeeld bij binnenlandsche zaken.

— Men spreekt er van, dat de bijeenkomst van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, welke tegen den 16den aanstaanden was aangekondigd, denkelijk nog acht dagen zal worden verschoven.

— De heer *Nedermeijer van Rosenthal*, die als lid van de Tweede Kamer vele diensten aan het vaderland heeft bewezen, is zoo als men weet, gevraagd of hij eene portefeuille zou willen aanvaarden. De reden, dat hij daartoe nog niet kan besluiten, is dat zijne vrienden hem aanraden zich niet bloot te stellen in een tijd, dat er een geest van wantrouwen heerscht tusschen de regering en de kamer. Dat het ministerie van Roomsch Katholijke Eeredienst wordt opgeheven, wordt verlangd door vele aanzienlijke Catholijken in de residentie. Een ministerie, zoo als dat onder den heer *Mutsaers*, wordt door hen niet begeerd, en zij beweren dat deze minister niet handelt naar de verwachtingen, die van hem werden gekoesterd. Deze en dergelijke geruchten zijn in eenige aanzienlijke kringen der residentie in omloop, ten opzigte van het vormen van een nieuw ministerie. Van een nieuw ministerie zelf is nog niets definitiefs bekend; uit verscheidene indices echter meent men vooruit te zien, dat 's lands regering in handen zal geraken van den heer *Thorbacke* en zijne vrienden.

Welk ministerie er ook geboren moge worden, wij wenschen dat de nieuw aan te stellen Ministers zich niet bepalen bij nietige bezuinigingen, waardoor brave en kundige Ambtenaren ter zijde gesteld en huisgezinnen in ellende worden gedompeld, en die den geregelden gang der zaken niet alleen belemmeren, maar waaruit, zeer zeker, ook eene vermindering van 's Lands inkomsten staat geboren te worden. Wij wenschen dat de nieuwe Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur daarentegen eenige bezuiniging zoeken daar te stellen op hunne eigene tractementen en die hunner Secretarissen-Generaal, zoomede op hunne reis- en verblijfkosten, want deze zijn, voor een Ministerie in den burgerzin, toch veel te hoog. Zij behoeven geenen nitwendigen luister of pracht aan den dag te leggen, noch partijen en maaltijden te geven, hetgeen trouwens door de tegenwoordige Ministers ook in 't geheel niet is gedaan, en alsdan zijn hunne genoten wordende tractementen, zoo ook de tafelgelden van den Minister van Buitenlandsche Zaken à *f* 6000 zeer zeker veel te hoog. Wij wenschen dat de Ministers der Eerediensten vervangen mogen worden door twee Directeuren-Generaal met een tractement plus minus van *f* 4000, dat zal toch wel voldoende voor hunne werkzaamheden geacht kunnen worden te zijn; en eindelijk wenschen wij dat Hunne Excellentien nimmer in strijd met hun geweten, in transactie komen noch met Hunne Ambtgenooten, noch met de Leden van de Staten-Generaal, want het is meer dan tijd, dat wij Mannen van eene gezuiverde inborst en van goed en edel bloed in de Ministerien zien optreden, en vooral die bezield zijn met den echten geest des Christendoms. Een hoog tractement of eene zucht tot hoogheid, eer en roem moet hen niet in den weg staan of kunnen doen wankelen in de beginselen van Waarheid en Regt. Met goede trouw en oud Hollandsche cordaatheid behooren zij in het Ministerie op te treden en daarin te blijven; wordt voor Hen de, bij de Grondwet gewilde homogeniteit van het Ministerie of de tweeslachtigheid der denk- en handelwijzen van de Kamers der Staten-Generaal een struikelblok, dan behooren zij hunne betrekkingen veil te hebben, trots de opoffering van een vast en groot jaarlijksch inkomen.

Mannen, die sluwheid voor bekwaamheid, list voor cordaatheid, huichelarij en draaijerij voor behendigheid, willen zoeken te laten gelden, of eigenbelang ten koste van het heil des Vaderlands beoogen, blijven niet aan of treden niet op in het nieuwe Ministerie, want de tijd van bedrog en misleiding der Volken spoedt ten einde, en hunne namen staan anders der vervloeking prijs gegeven. (*Zondagsbl.*)

— Het is nog onzeker of H. M. de koningin-weduwe spoedig naar Biljoen zal vertrekken. Inmiddels heeft zij er dezer dagen eene menigte inrigtingen gemaakt om er haar verblijf zoo genoegelijk mogelijk te doen zijn. Er is gesproken van eene reis der koningin-weduwe naar Italië, doch daarvan is nog niets bepaald. Het zal afhangen van de komst van prinses *Sophie*, die op Maandag aanstaande op Biljoen wordt verwacht, en welke komst in verband staat met de liquidatie van den boedel van Z. M. *Willem II.* Volgens alleszins geloofwaardige geruchten zal zij den winter weer komen doorbrengen op haar prachtig buitengoed in het bosch, digt bij de residentie. (*id.*)

GRONINGEN, den 11 October.

Heden heeft de hoogleeraar *F. C. de Greuve* het rectoraat der hier gevestigde hoogeschool overgedragen aan den hoogleeraar *J. H. Philipse*, na het houden eener plegtige redevoering.

Ook zijn bij deze plegtigheid door den aftredenden rector-magnificus aan twee verdienstelijke jongelingen, kweekelingen van Groningens Hoogeschool, wier antwoorden op de in het vorige jaar uitgeschrevene prijsvragen de bekroning waardig gekeurd zijn, de gouden eerepenningen uitgereikt; te weten: aan den heer *Nicolaas Meursinge*, van Leeuwarden, candidaat in de geneeskunde, voor zijn antwoord op de vraag der faculteit van wis- en natuurkundige wetenschappen: »*Quaeritur Corvi Cornicis* (*bonte kraai*) *Monographia Zoölogica et Zootomica. Indicantur etiam commoda et incommoda, quae hoc animal afferat, omniaque, quantum fieri possit, ipsius Scriptoris observationibus illustrentur;*" — en aan den heer *Adriaan Louis Poelman*, van Appingedam, candidaat in de Godgeleerdheid, voor zijn antwoord op de vraag der Godgeleerde faculteit: »*Disquiratur, num Jesus ejusque Apostoli, Paulus praesertim, praedestinationem Divinam vel etiam hominis a Deo dependentiam ita docuerint, ut maralem hominis libertatem tollerent? Sin minus, num utramque rem simpliciter statuerint, an vero etiam utriusque conjunctionem declaraverint aut certe significaverint?*"

Tot secretaris van den academischen senaat is voor het volgende jaar benoemd de hoogleeraar *H. Nienhuis*.

Door heeren studenten wordt heden avond eene serenade gebragt aan hoogleeraren en curatoren der hoogeschool.

LEEUWARDEN, den 15 October.

Bij besluit van den 8 dezer, no. 44, heeft Z. M. aan den heer *W. W. Molenaar*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als kapitein bij de 2de compagnie van het 1ste bataillon 3de afdeeling rustende schutterij in deze provincie; en voorts bij voormelde compagnie benoemd:

tot kapitein den heer *R. H. Brandenburg*, thans 1sten luitenant;

tot 1sten luitenant den heer *H. Beekkerk*, thans 2den luitenant, en

tot 2den luitenant den heer *J. van Leeuwen*, vroeger sergeant bij de dienstdoende schutterij te Leeuwarden.

— Bij besluit van den 9 dezer, no. 56, heeft Z. M. tot secretaris der stad Workum, in plaats van wijlen den heer *J. H. van Wetzinga* benoemd den heer *IJ. Visser*, thans wethouder aldaar.

— Z. M. de koning heeft een besluit genomen, waarbij wordt bepaald, dat het verlof aan gepensioneerde officieren, om de uniform te blijven dragen van het corps, waartoe zij hebben behoord, in het vervolg slechts bij uitzondering en als een blijk van bijzondere onderscheiding zal worden verleend.

— In den loop dezer week zullen de van hunne onders verlaten kinderen, die door de diakonij der Ned. Herv. Gem. alhier worden onderhouden, naar het opvoedingsgesticht bij Montfoort worden overgebragt, onder leiding van twee der HH. diakenen. De geschiktheid dier inrigting, waarbij eene doelmatige verzorging van ligchaam en geest, aan die kinderen de gelegenheid wordt gegeven, om in een nuttig vak te worden opgeleid, doet alleszins verwachten, dat deze, zoo wij vernamen, met opoffering gepaard gaande maatregel van onze overige armbezorgers het gewenscht doel bereiken zal.

— Omtrent het stranden der vier schepen bij het eiland Ameland, [illegible]

wij in het vorig nommer dezer courant kortelijk melding maakten, wordt ons van daar dato den 11 dezer thans het volgende gemeld:

Gedurende den hevigen storm, welke alhier op den 8 dezer woedde en tot den volgenden dag aanhield, strandde op dit eiland, het te Blankeneze tehuis behoorend galjasschip *Perle*, kapt. *Peter Lindeman*, komende met steenkool van Schotland, en bestemd naar Hamburg. — Nadat de reddingsboot der noord- en zuid-hollandsche reddings-maatschappij, onder directie van den heer grietman dezer grietenij, met allen mogelijken spoed naar de strandingsplaats gebragt was, werd de redding der schepelingen, niettegenstaande den vreeselijken storm en buitengewone hooge branding beproefd door: *G. Toren*, *S. Brouwer*, *J. van den Brink*, *J. Kolmer*, *P. Former*, *S. Schots*, *W. Edes*, *R. H. Weidenaar* en *J. H. Reijmoch*, welke het geluk hadden het schip te bereiken en de drie aan boord zijnde schepelingen, zijnde de kapitein reeds omgekomen, in de boot over te nemen en behouden aan land te brengen.

Nadat de reddingsboot weder naar het dorp Nes was vertrokken, strandde het nederlandsche smakschip *Maria Geertruida*, kapt. *J. L. Dokter*, komende van Koningsbergen en bestemd naar Amsterdam. De equipage liet dadelijk na de stranding een ton aan eenen loodlijn naar het strand drijven, welke door de aan strand aanwezigen, hand aan hand in zee loopende, gegrepen werd, door middel van welke lijn de schepelingen, ten getale van vier, benevens eene vrouw, voor dat de reddingsboot weder aanwezig konde zijn, gelukkiglijk een voor een, doch met groot gevaar, doordien dezelven door eene hooge branding naar wal getrokken moesten worden, gered werden.

De daaraanvolgende nacht strandde het nederlandsche kofschip *Alberdina*, kapt. *A. A. Wolkammer*, komende van Wolgast en bestemd naar Rotterdam, van welk schip de equipage, uithoofde het schip zeer hoog op strand geraakte, zonder veel gevaar, aan land kwam.

In dien zelfden nacht strandde in de buitenbanken het engelsche brikschip *John Mare*, kapt. *Paul Colledge*. — De opgemelde reddingsboot, toen men dit schip ontdekte, nog op het strand zijnde werd onverwijld derwaarts vervoerd en bemand door: *G. Toren*, *Klaas Colmer*, *Jacob Spleet*, *W. Edes*, *S. Schots*, *Sijmen Visser*, *J. van den Brink* en *Thomas Roep*, als bereids aangevoerd op het berigt van de stranding van het genoemd schip *Alberdina*, en reeds daar ter redding der schepelingen aan boord geweest zijnde, ongeacht den hevigen storm en bergen hooge branding, onmiddelijk te water gebragt, doch moest, vol water geraakt zijnde, twee malen terug keeren, zonder hulp te hebben kunnen aanbrengen, doordien het schip gedeeltelijk verbrijzeld en de groote mast reeds over boord gevallen was, waardoor het voorschip, als zijnde een en ander daar nog aangehecht en om hetzelve drijvende, niet te genaken was. — Intusschen klom het gevaar der schipbreukelingen met ieder oogenblik, waardoor derzelver noodgeschrei verdubbeld werd. Nogmaals werd dus de redding, hoe gevaarvol ook, door dezelfde zeelieden beproefd, met het gelukkig gevolg dat de vijf zich nog op het wrak bevindende schepelingen, zijnde reeds twee met het vallen der mast en het verbrijzelen van het achterschip, over boord geslagen en verdronken, met groot gevaar van af de wrakken in de boot geraakten en behouden aan den wal gebragt werden, en wel op het oogenblik dat het wrak al meer en meer verbrijzelde en kort daarna geheel uit elkander sloeg. Geene genoegzame lof kan worden toegebragt aan allen die bij deze reddingen behulpzaam waren en vooral aan de bemanning der reddingsboot, die door hunne krachtdadige en aanhoudende inspanning, gepaard met moed en beleid, met voorbij zien van eigen levensgevaar niets heeft onbeproefd gelaten om hunne ongelukkige natuurgenooten van een gewissen dood te bevrijden.

— Het hoofdbestuur der Nederl. Rijnspoorweg-Maatschappij heeft bij de aankondiging van den 3 Sept. jl. gedane oproeping der aandeelen, waarop de zesde storting destijds niet was geschied, ingetrokken en buiten effect gesteld, en den termijn voor die storting verlengd tot en met den 20 Nov. e. k.

— Luid den 9 dezer te Zwolle ontvangene brieven, is de stoomboot Willem I. den 23 Aug. jl. van Mallaga vertrokken, en in den avond van den 28 te Palermo op Sicilie aangekomen. H. K. H. heeft den volgenden dag, met gevolg, in het aan de baaij van Palermo gelegene Hôtel Trinacria, haren intrek genomen en verscheidene dagen te Palermo en in de omstreken dier merkwaardige stad vertoefd. Het voornemen van H. K. H. was, om, alvorens de reis naar het Heilige Land voort te zetten, nog eenigen tijd op Sicilie door te brengen, het merkwaardigste gedeelte van dat schoone eiland te doorreizen, en onder anderen, de steden Messina, Catania en Syracuse te bezoeken.

H. K. H., haar gevolg en equipage van het stoomschip, genieten bij voortduring, den besten welstand.

— Uit Brussel wordt gemeld dat de nieuwe overeenkomst, wegens het vervoer der brieven met Frankrijk in werking is. Met Nederland wordt, wegens eene dergelijke overeenkomst onderhandeld. — Uit eene officiële opgave, wegens de opbrengst der brieven-posterij, gedurende de maand Augustus, vergeleken met die van Julij, blijkt, dat het aantal der brieven is vermeerderd, doch dat het bedrag der ontvangsten is verminderd.

Met gemunt geld wordt thans een drukke handel gedreven. De gonden souvereinen worden, volwigtig, tegen tarief ingewisseld, maar worden in menigte naar Engeland gezonden, alwaar zij voordeeliger te plaatsen zijn. Tegen het demonetiseren der gouden tien-gulden stukken schijnen nog gewigtige bezwaren te bestaan. — De fransche Bank weigert steeds de belgische stukken van 5 fr. Dit baart ongelegenheid, en de heer *Ch. de Broeckere* heeft zich te dier zake naar Parijs begeven.

— Zeemagt der verschillende Staten in 1848. Engeland 671 schepen met 17,683 kanonnen (hieronder 98 stoombooten); Frankrijk 246 bodems met 8928 kanonnen (waaronder 24 linieschepen, 40 fregatten, 36 korvetten en 91 stoombooten); Rusland 179 schepen met 5898 stukken (waaronder 48 lienieschepen, 48 fregatten en 8 stoombooten); Turkije 660 schepen met 2660 kanonnen; Vereenigde Staten 77 schepen met 2358 stuks geschut (daaronder 11 linieschepen, 15 fregatten en 4 stoombooten); Nederlanden 155 schepen met 2200 kanonnen (hieronder zijn 7 schepen van linie, 17 fregatten en 24 stoombooten); Egypte 38 schepen met 1760 stuks geschut; Zweden en Noorwegen 380 schepen met 1856 kanonnen; Denemarken 119 schepen met 1178 vuurmonden (hieronder 7 linieschepen, 8 fregatten en 5 stoombooten); Brazilie 42 schepen met 775 kanonnen; Oostenrijk 76 schepen met 680 kanonnen; Sardinie 25 schepen met 446 kanonnen (waaronder 5 fregatten en 3 stoombooten); Spanje 23 schepen met 348 stukken (waaronder 3 schepen van linie, 6 fregatten en 14 stoombooten); de beide Siciliën 20 schepen met 338 stukken (waaronder 1 linieschip en 3 fregatten); Mexico 23 schepen met 42 stukken; Portugal 18 schepen (waaronder 3 stoombooten); Belgie 14 schepen.

ROTTERDAM, den 10 October 1849.

Ter vervulling der vacature, ontstaan door het aan ds. *F. van den Ham* verleend emeritaat, is heden door den breeden kerkeraad der Nederduitsche Hervormde gemeente alhier het volgend twaalftal gemaakt: DD. *J. F. Blaauw*, te Leeuwarden; *W. Francken As.*, te Waddingsveen; *A. H. Blom*, th. dr. te Dordrecht; *V. F. J. Boonacker*, te Enkhuizen; *H. H. Sluiter*, te Vlaardingen; *H. T. de Blaauw*, te Hoorn; *M. N. J. Moltzer*, te Haarlem; *L. van Haaften*, te Nijmegen; *G. R. Erdbrink*, te Zutphen; *C. Krabbe*, te Leyden; *H. M. Berns*, te Spankeren en *J. P. Stricker*, th. dr. te Dordrecht.

ENKHUIZEN den 12 October 1849.

De kerkeraad der Herv. Gemeente alhier, heeft de volgende alphabetische nominatie van predikanten gemaakt, om te voorzien in de vacature, ontstaan door het overlijden van Ds. *O. van Tricht*, als: DD. *V. J. Berkhout*, te Monster; *F. M. Caspers*, te Westbroek en Achtienhoven; *C. Clant*, te Loosduinen; *A. B. le Coultre*, te Wormer; *L. van Dijk*, te Zevenhuizen; *W. Francken*, te Waddingsveen; *J. J. Knap*, te Heeg; *B. Nachenius*, te Sassenheim; *B. ter Haar Romenij*, te Eemnes-Binnen; *J. C. van de Velde*, te Borne; *P. G. te Winkel*, te Winkel; *E. Cats Wor*, te Mijdrecht.

De Reunie der Waalsche afgevaardigden heeft de navolgende nominatien gemaakt voor de openvallende plaatsen in de Waalsche Commissie. Voor het eerst is thans over ieder candidaat afzonderlijk gestemd en is niemand op de voordragt geplaatst, dan bij volstrekte meerderheid van stemmen:

1°. ter vervanging van Ds. *P. J. J. Mounier*: DD. *Mounier*, te Amsterdam; *Serrurier*, te Dordrecht; *Delprat*, te Rotterdam; *Secretan*, te 's Hage; *van Hamel*, te Haarlem; en *Chantepie de la Saussaye*, te Leijden.

2°. Ter vervanging der ouderlingen: *Rau van Gameren* en zijn secundus *Vernede*; de HH. *Vernede*, te Utrecht; *Storm van 's Gravesande*, te Rotterdam; *Keenen*, te Amsterdam; *Dijk*, te Amsterdam; *Just de la Paisières*, te 's Hage; *Focker*, te Middelburg.

3°. Tot benoeming van een secundus voor Ds. *van Goens*: DD. *van Hamel*, te Haarlem; *Zubli* te Delft; *Chavannes*, te Amsterdam; *Mounier*, te 's Bosch; *Gerlach*, te Middelburg en *Gueje*, te Groningen.

Te Heukelom, waar vroeger volstrekte collatieregten zijn uitgeoefend, en waar het predikantstractement *gedeeltelijk* uit 's lands kas voortkomt, heeft de Kerkeraad, op grond der bekende uitspraak van den Hoogen Raad der Nederlanden, een tweetal gevormd en ter electie aan callatoren aangeboden, bestaande uit de candidaten: *J. G. W. Krol* en *W. L. Ladenius* (Alphabetisch gerangschikt.)

SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen. 8 Oct. E. L. Kenny, *Thomas en Resing*; W. J. de Boer, *Zeelust*, Oudsöen, hout; U. Pot, *de Trouw*, Amsterdam, stukgoederen, door bekomen schade allen uit zee alhier binnen; W. Wentel, *Lord John Russell* (*S.*) Londen, ledig. 11 dito. H. W. Nevill, *Lion*, (*S.*), Londen, ledig; M. T. de Jong, *Hendrika*, Amsterdam, ledig.

Vertrokken. 6 Oct. H. W. Nevill, *Lion*, (*S.*), Londen, vee en boter. 7 dito. J. G. Munneke, *Baudina*, Engeland, kaas; O. Arendsen, *Min Vadersminde*, Tweedestrand, ballast, (bij het vlie verongelukt); J. Andriesen, *Sophia*, Fredrikstad, ballast; C. Christensen, *Concordia*, Oudsoen, hooi en pannen; J. G. Olthof, *Jantina*, Londen, haver; van Reenen, *Vrouw Gerritje*, Londen, haver; E. L. Kenny, *Thomas en Resing*, Londen, haver. 10 dito. W. Wentel, *Lord John Russell*, (*S.*) Londen, boter en vee. 11 dito. H. B. Drok, *Elisabeth Maria*, Frederikstad, ballast; A. H. Oldenburger, *Gerritje Koumans*, Engeland, kaas en granen; C. Hagensen, *Argo*, Drobak, ballast.

209de STAATS-LOTERIJ.

Trekking der tweede klasse.

1ste Lijst.	No. 255 en 5024, ieder een prijs van *f* 1250. Nos. 11859 en 17968, ieder een prijs van *f* 1000.
2de Lijst.	No. 2601, een prijs van *f* 20,000. Nos. 5631, 6648, 7490, 10582 en 13831, ieder een prijs van *f* 1000.
3de Lijst.	No. 16968, een prijs van *f* 5000. No. 2113, een prijs van *f* 2500, Nos. 16906 en 3609, ieder een prijs van *f* 1000.
4de Lijst.	No. 16508 een prijs van *f* 1000.

Kunsten en Wetenschappen.

PROGRAMMA
DER HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ VAN FRAAIJE KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN.
VOOR HET JAAR 1849.

DE HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ VAN FRAAIJE KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN hield den 15 September 1849 hare Jaarlijksche Algemeene Vergadering te Rotterdam, onder voorzitting van den Wel. Ed. Gestr. Heer Mr. *W. S. van Reesema*, die haar opende met eene redevoering:

» *Over Dicht- en Letterkundige Genootschappen in ons Vaderland.*"

Hierop deed de Algemeene Secretaris verslag van de voornaamste handelingen en voorvallen bij de Maatschappij, sedert de laatste Algemeene Vergadering, den 16 September 1848 te Amsterdam gehouden, en van haren tegenwoordigen staat.

Vervolgens zijn uit de voorgestelde vragen de volgende aangenomen, om beantwoord te worden vóór of op den 1 Januarij 1851:

A. UIT HET VAK DER WIJSBEGEERTE:

» *In hoeverre heeft de materialistische wereldbeschouwing, die zich in onzen » tijd vooral in Frankrijk als de hoogste wijsbegeerte wil doen gelden, mede- » gewerkt tot de vorming, ontwikkeling en verbreiding, van de Communistische » en Socialistische denkbeelden?*"

B. UIT HET VAK DER TAALKUNDE:

» *In hoe verre kan de studie van het Vlaamsch bevorderlijk zijn aan de verrijking onzer taal?*

C. VOOR EENE PROEVE VAN POËZIJ:

» *Studentenlust en Studentensmart.*"

De Maatschappij herinnert, dat zij vóór of op den 1 Januarij 1850 antwoorden verwacht op de volgende in het jaar 1848 uitgeschreven Prijsvragen:

A. UIT HET VAK DER THEORIE DER SCHOONE KUNSTEN:

» *In het algemeen schijnt de meening te heerschen, dat de Gothische Bouwstijl » daarom zulk een rijkdom van vormen toeliet, omdat hij, aan zeer weinig » regelen gebonden, aan de verbeelding en den smaak der bouwmeesters meer » speelruimte liet dan eenige andere. Men vraagt daarom:*

a. » *Hebben de bouwmeesters in de middeleeuwen zich bij het maken hunner » Gothische ontwerpen, wat den vorm betreft, weinig om vaste regelen » bekreund.*

b. » *Indien het omgekeerde waar is, welke zijn dan in het algemeen de » vormregelen, die men in de echt Gothische Architectuur gewoon was » te volgen?*

c. » *Welke is de aesthetische waarde van den Gothischen Bouwstijl, en in » hoe verre hebben de bedoelde regelen tot die waarde bijgedragen?*"

B. UIT HET VAK DER GESCHIEDENIS:

» *Eene Geschiedenis van de Rederijkerskamers hier te lande tot op onze dagen, » met aanwijzing van haren heilzamen of nadeeligen invloed op den bloei van » dichtkunst en welsprekendheid, en van de lessen, welke daaruit voor hare » inrigting in onzen tijd zijn af te leiden.*"

C. VOOR EENE PROEVE VAN PROZA:

» *Hollandsche karakterschetsen* (typen) *uit verschillende standen in onzen tijd.*"

De Maatschappij herinnert, dat zij ook vóór of op den 1 Januarij 1850 antwoorden verwacht op de in den jare 1848 op nieuw uitgeschreven Prijsstoffen:

1°. » *Eene Geschiedenis van den historischen Roman en eene beoordeeling van zijne waarde.*"

2°. » *Eene Lofrede op* A. R. FALCK."

Vervolgens werd aan de Vergadering medegedeeld, dat op de in het jaar 1847 uitgeschreven Prijsvragen geene antwoorden waren ingekomen.

De Maatschappij looft haren gouden eerepenning, ter innerlijke waarde van dertig gouden dukaten, uit aan den schrijver van het der bekrooning waardig en best gekeurd stuk, op ieder der bovengemelde onderwerpen; en eenen zilveren, van gelijke grootte en gelijken stempel, aan den schrijver van het insgelijks goedgekeurde en der bekroonde verhandeling of dichtstuk het naast bijkomend stuk.

Alle stukken, welke naar den prijs dingen, zullen *leesbaar* en nauwkeurig, doch met eene andere hand dan die der opstellers, moeten geschreven zijn, zoowel wat den tekst en de noten, als wat de verbeteringen en veranderingen aangaat. De stukken zullen met eene zinspreuk, en niet met den naam der schrijvers, onderteekend moeten zijn; maar in een bijgevoegd *verzegeld* briefje, hetwelk dezelfde zinspreuk tot opschrift heeft, zullen de voor- en toenamen en woonplaats des schrijvers vermeld moeten worden.

De naambriefjes, behoorende tot die stukken, aan welke geen prijs wordt toegewezen, zullen, in tegenwoordigheid der Leden, op de Algemeene Vergadering ongeopend verbrand worden.

De schrijvers, die naar den prijs dingen, en, vóór de uitwijzing van denzelven, zich op eenigerhande wijze als zoodanig bij beoordeelaren hebben doen kennen, zullen van denzelven, schoon zij dien waarlijk verdiend hadden, verstoken zijn.

De auteurs of dichters zullen hunne bekroonde verhandelingen of dichtstukken in volkomen eigendom behouden, onder voorwaarde, dat zij dezelve niet door den druk zullen gemeen maken, alvorens zij in de werken der Maatschappij zijn opgenomen. De Maatschappij verpligt zich tot die uitgave, en voor het geval dat zij niet binnen den tijd van twee jaren na de bekrooning daaraan voldaan heeft, zal de schrijver onvoorwaardelijk het regt hebben, om het bekroonde stuk, op de wijze welke hem goeddunkt, door den druk openbaar te maken.

De dichtstukken *moeten* opgesteld zijn in de Nederduitsche taal; maar de antwoorden op de overige vragen *kunnen* ook in het Latijn, Engelsch, Fransch of Hoogduitsch (dit laatste evenwel met Italiaansche letters) geschreven zijn; en moeten *vrachtvrij* vóór of uiterlijk op den hierboven bepaalden tijd ingezonden worden aan den Algemeenen Secretaris der Maatschappij.

Tot Algemeen Voorzitter der Maatschappij voor het volgende jaar is gekozen de Hoog Wel Geb. Heer Jonkh. Mr. J. DE BOSCH KEMPER, te *Amsterdam*, [illegible]

... de Afdeeling *Amsterdam* is kennis gegeven dat tot Algemeen Secretaris benoemd is de Wel Ed. Gestr. Heer Mr. W. C. Backer, mede te *Amsterdam*, aan welken laatstgenoemden, gedurende het ingetreden maatschappelijk jaar, alle stukken, brieven en antwoorden moeten worden ingezonden.

Rotterdam, den 29 September 1849.

Op last der Maatschappij,
G. A. SCHNEITHER, *Algemeen Secretaris.*

Boekaankondiging.

COUP D'OEIL SUR LE BUDGET DU ROYAUME DES PAYS-BAS.

Naar aanleiding van het bekende verslag van den 18 November ll., van het tijdelijk ministerie aan den Koning, zag onder anderen bij de Boekh. de Heeren Geb. *J. & H. van Langenhuijsen*, te 's Gravenhage, onder bovenstaanden titel, eene brochure van den Heer *L. van Vliet*, het licht, waarvan onlangs eene derde druk bereids is uitgegeven. De aanstaande begrooting van de Staats-uitgaven en ontvangsten over 1850, welke eene der belangrijke werkzaamheden van de vertegenwoordigers van het Nederlandsche volk zullen moeten uitmaken, zullen velen met genoegen kennis doen nemen van deze brochure, waarin de schrijver in den vorm eener memorie aan Z. M. den Koning, te kennen geeft, hoe naar zijn oordeel, door afschaffing van deze en in te voeren bezuinigingen bij gene der bestaande staats-ligchamen, de uitgaven belangrijk zouden kunnen worden ingekrompen, om tegen afschaffing der bestaande en vervanging van andere belastingen, op eene de krachten der natie niet te boven gaande wijze, in de noodzakelijk vereischt wordende uitgaven te kunnen voorzien.

De schrijver vermeent o. a. dat: met zes ministers en een president zonder portefeuille; vereenvoudiging der provinciale administratien; afschaffing van alle bestaande directe- en indirecte belastingen, de grondbelasting alleen uitgezonderd, en van de kanselarij der beide orden en den hoogen raad van adel; verdeeling van het rijk in vier departementen; vereeniging der drie hoogescholen tot eene, zoo mede der Koninkl. academie te Delft en het instituut voor de marine te Medenblik met de Koninkl. milit. school te Breda; opheffing der premien voor de vischvangst; eene nieuwe inrigting van de regterlijke magt, met opheffing van het hoog militair geregtshof; eene vereenvoudiging van het krijgswezen, het stelsel van verdediging, en der administratie van de schatkist met hare onderdeelen; — de uitgaven niet meer dan drie en zestig millioenen gulden zouden bedragen, welke o. a. door het heffen van eene belasting op de inkomsten, op den verkoop van wijn en sterke dranken, een hoofdgeld enz. zouden kunnen worden gedekt. Bij eene onpartijdige beoordeeling is het niet te ontkennen, dat onder de veelvuldige veranderingen en wijzigingen, door den schrijver voorgesteld en aangeprezen, veel aanprijzenswaardig wordt aangetroffen. Velen zullen het echter betreuren, dat de schrijver, over zaken, Nederland betreffende en voor Nederlanders alzoo voornamelijk belangrijk, handelende, daartoe de Fransche, als de taal der Europesche diplomatie, genomen is; want hoewel deze taal voorzeker in ons vaderland alom bekend is, stelt hij evenwel hier door niet alle ingezetenen in staat, om van deze zijnen arbeid in deszelfs geheelen omvang kennis te kunnen nemen.

B.

Ingezonden Stukken.

Kerkelijke Administratien in Ængwirden.

In het nummer van 19 Junij jl. van dit dagblad, plaatsten Mr. Warmolts en ik als raadslieden van den Heer D. G. Wijndels een artikel, waarin wij mededeelden, dat een van ons beiden de taak op zich had genomen, om een verslag der zaak gereed te maken voor de drukpers, ten einde hetzelve *zoo schielijk mogelijk na den afloop der zaak* publiek te kunnen maken.

Wij hebben daarbij tevens opgemerkt, dat het tot dus verre onmogelijk was geweest, om het verslag verder af te werken, dan tot aan de indiening van de memorie van antwoord op de beschuldiging, welke plaats had gegrepen op den 15 Maart jl. — Ofschoon toen sedert dien dag reeds meer dan een vierde van een jaar ware verloopen, was voor den Heer W. het standpunt der zaak steeds volkomen hetzelfde gebleven. Geene enkele aanmerking tegen zijne verdediging was hem medegedeeld, — omtrent geen enkel punt was hem nader inlichting of verantwoording gevraagd, — tot geene productie van eenig nieuw bescheid was hij uitgenoodigd geworden.

Deze toestand van zaken heeft later gedurende nog bijna vier maanden geheel onveranderd voortgeduurd. Alles, wat ten aanzien van de behandeling der zaak in dat lange tijdvak heeft plaats gegrepen, is buiten den Heer W. omgegaan, met uitzondering alleen dat nog in de maand Junij alle de justificatoire stukken betrekkelijk de rekening van eene der dienstjaren zijn opgevraagd geworden, waaraan onmiddellijk is voldaan geworden.

Eindelijk echter heeft de Heer Wijndels op den 8 dezer maand de eind-dispositie, de dagteekening dragende van 28 September, ontvangen, waarvan de conclusie luidt:

»Is geresolveerd:

»Te verklaren, dat volgens het oordeel van dit Collegie de Heer D. G. Wijndels *als Administrerend Kerk- en Pastorijvoogd der Hervormde Gemeente van Ængwirden*, tot den tijd, waarop de laatste rekening gesloten, opgenomen en goedgekeurd is — moet gehouden worden, behoorlijk te zijn verantwoord."

Wat is er sedert den 15 Maart gebeurd? welke middelen zijn gebezigd, om, het kostte wat het wilde, den Heer W. zedelijk te vernietigen? wie hebben daartoe de hand geleend? hoe heeft in dat alles het Collegie gehandeld? heeft de uitkomst bewaarheid al wat de Heer W. in zijne ingediende memorien heeft voorspeld, of blijkt het thans dat hij zich bedrogen heeft?

Ziedaar zoovele vragen, waarop thans eerst geantwoord kan worden, omdat zij onderwerpen betreffen, waar over nu eerst voor den Heer W. en zijne raadslieden eenig licht is opgegaan.

Eerst van dit oogenblik af dus kan de taak der publieke verdediging van den Heer W. weder worden opgevat.

Die taak heb ik op mij genomen, en ik gevoel dat ze mij de dure verpligting oplegt, om binnen den kortst mogelijken tijd het onpartijdig en nadenkend publiek de gelegenheid te verschaffen om zijn oordeel te kunnen vestigen. Ik zal trachten die verpligting na te komen.

Doch aan den anderen kant hoop ik niet uit het oog te zullen verliezen, dat ik aan de zucht naar spoed niet mag opofferen de volledigheid van het uit te geven verslag. Welke middelen men dus ook moge aanwenden, om mij tot eene overhaaste uitgave te verleiden, — of men mij uitschelde als tot de verdediging eener slechte zaak verkocht (hetgeen trouwens toch niemand gelooft), dan wel als schuldig aan kwade trouw, omdat ik het half voltooide verslag niet aan de critiek van den schrijver der artikelen in de Pr. Fr. Ct. wil onderwerpen vóór dat ik het geheel aan het publiek in handen kan geven, — het is mij onverschillig; ik zal er mij niet door laten afbrengen van den weg, dien ik mij zelven heb voorgeschreven.

Leeuwarden, 13 October 1849.

J. W. TROMP.

AFDEELING LEEUWARDEN.

Vereeniging tot Afschaffing van den Sterken drank.

De Leden worden ter vergadering verzocht op Woensdag den 17 October 1849, 's avonds ten acht ure, in het gebouw der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen.

Tot goed verstand voor sommigen moge dienen — dat deze vergaderingen niet zijn bestemd, tot eene vereeniging van vroegere dronkaarts — maar tot eene bijeenkomst van vele personen zonder onderscheid van rang of jaren, die zich ten doel stellen het misbruik van den sterken drank tegen te gaan, door deselve [illegible] te gebruiken noch aan anderen te schenken. — Zij stooten evenwel [illegible] van zich die vroeger aan deszelfs misbruik zich hebben schuldig [illegible] — en nu tot helderder inzichten gekomen, wenschen terug te keeren [illegible] den [illegible] weg — die tot voorspoed en vrede leidt; — maar in hoofdzaak [illegible] jeugd krachtige menschen — die zich met [illegible] op het oog, [illegible] [illegible] gedachtig [illegible] maakt mogt.

Oproeping aan alle Stemgeregtigden, in het 1ste Kiesdistrict van Friesland, bestaande in Leeuwarden, Leeuwarderadeel, Idaarderadeel, Tietjerksteradeel en Menaldumadeel.

De Directie der Politieke Vereeniging *Vooruitgang*, te *Leeuwarden*, noodigt alle vrijzinnige Stemgeregtigden uit, tot het houden eener *Algemeene Vergadering*, op Vrijdag den 19 dezer, 's namiddags ten 1 ure, in de Groote Zaal van C. H. WILKESHUIS, in het Zaailand alhier, ten einde zich onderling te verstaan over de keuze van een Kandidaat, als Lid voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij vertrouwen, dat allen wien het welzijn van het dierbaar Vaderland ter harte gaat, gretig van deze gelegenheid gebruik zullen maken, om door onderlinge wisseling van denkbeelden, het doen eener gewenschte keuze te bevorderen.

Leeuwarden, den 12 October 1849.

Namens de Directie,
J. v. d. VEEN, *President.*
J. B. VOS, *Secretaris.*

COMMISSARISSEN van de SCHOOL voor de WIS- en ZEEVAARTKUNDE, gevestigd te *Harlingen*, brengen ter kennis van het algemeen, dat de heropening dier School op *Donderdag* den 1 November dezes jaars zal plaats hebben, en dat op dezelve kosteloos *onderwijs* zal gegeven worden in de *Wis-* en *Zeevaartkunde* en *Engelsche Taal*, aan Jongelieden, die voor den Zeemanstand worden opgeleid.

Om tot dat onderwijs te worden toegelaten wordt vereischt:

Ouderdom niet beneden de 14 jaren.
Bewijs van goed gedrag van het Bestuur der woonplaats van den Leerling.
Een af te leggen Examen in het lezen, schrijven en rekenen.

Zij die verlangen van deze instelling gebruik te maken, zullen zich moeten aanmelden bij Commissarissen, Maandags, Donderdags en Zaturdags, des voormiddags van 10 tot 12 ure, aan het School-Locaal bij de Vischmarkt.

Harlingen, den 3 October 1849.

Commissarissen voornoemd,
D. KRAIJER.
A. HARMENS.
IJ. RODENHUIS Pieterszn.

EXTRACT.

Ten verzoeke van *Klaas Egberts de Vries*, Arbeider, wonende te Westergeest, aan wien, bij vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Leeuwarden van den 27 Maart 1849, (op de expeditie behoorlijk geregistreerd), is vergund tot dat einde kosteloos te procederen, is de persoon van JARIG BERENDS de VRIES, gedomicilieerd te Westergeest, ter oorzake van verstandsverbijstering, grenzende aan krankzinnigheid, gesteld onder curatele, bij vonnis van welgemelde Regtbank van den 9 October 1849, (mede op de expeditie behoorlijk geregistreerd).

Voor Extract conform,
R. ATTEMA.

EXTRACT.

Ten verzoeke van *Jan Feikes Draaijer*, arbeider wonende te Berlicum, aan wien bij vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Leeuwarden, van den 17 April 1849, (op de expeditie behoorlijk geregistreerd), is vergund tot dat einde kosteloos te procederen, is zijne huisvrouw HILTJE HOF, gedomicilieerd te Berlicum, ter oorzake van krankzinnigheid, gesteld onder curatele, bij vonnis van welgemelde Regtbank van den 9 October 1849, (mede op de expeditie behoorlijk geregistreerd.

Voor Extract conform,
R. ATTEMA.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De Directie maakt bekend, dat door haar zullen worden geveild, te *Amsterdam* op *Donderdag den 15 November* 1849, de navolgende hoeveelheden JAVA SUIKER, als:

9162 KRANJANGS en KANASSERS, liggende *aldaar*.
8389 DITO DITO, » te *Rotterdam*, en
1271 DITO DITO, » » *Middelburg*.

Waarvan de Notitien met de Veil-conditien in tijds zullen worden uitgegeven.

Amsterdam, den 13 October 1849.

Van der OUDERMEULEN, *Pr.*
GOUDSWAARD, *D. f. S.*

*** Ondertrouwd:
E. VEEN, *van Sneek*, en
D. J. van GELDER.
Wormerveer, den 11 October 1849.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eenen Zoon TITIA SCRINERIUS, geliefde Echtgenoot van M. EERDMANS.
Bolsward, den 9 October 1849.

*** Heden beviel van een' Zoon, ROMKJE P. NIJENHUIS, geliefde Echtgenoot van W. H. TACONIS.
Heerenveen, den 9 October 1849.
Eenige kennisgeving.

WORKUM, den 11 October 1849. Heden verloste zeer voorspoedig van eene welgeschapene Dochter, HINKE GAASTRA, geliefde Echtgenoot van L. BRANDENBURGH.

*** Bevallen van een Zoon A. M. T. STALLINGA, geliefde Echtgenoot van G. PAULIDES Rz.
Leeuwarden, den 13 October 1849.
Veelvuldige Familie en Bekenden gelieven deze voor algemeene kennisgeving aan te nemen.

*** Heden overleed aan de gevolgen eener beroerte, mijn dierbare Echtgenoot WILLEM JOHs. de JAGER, in den ouderdom van 63 jaren, na eene echtvereeniging van circa 40 jaren.
Harlingen, den 7 October 1849.
Wed. W. J. de JAGER, geb. Velkers.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed op den *Huize Rustenhoven*, bij *Maartensdijk*, Jonkvrouwe LOUISA ALBERTINA van BREUGEL, geliefde Dochter van den Hoog Wel. Geboren Heer Jr. R. Baron van Breugel.
7 October 1849.

*** Het behaagde Hem die niet antwoordt van zijne daden, heden, na eene langdurige ziekte in den ouderdom van 25 jaren, en eene echtvereeniging van bijna een en een half jaar, door den dood van mij weg te rukken mijn hooggeschatte Echtgenoot GERRIT FOEKES WINIA. Treur ik met zijne en mijne Ouders en verdere Betrekkingen over dit hartgrievend verlies, met vertrouwen evenwel wensch ik te zien op God, den man der Weduwen, die ook gelijk ik hoop voor ons eenig Kind een Vader zijn zal.
IJsbrechtum, den 7 October 1849.
A. J. BOUMA
Wed. G. F. Winia.
Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze als algemeene kennisgeving aan te nemen.

*** Heden overleed ons jongste Kind BERTHA, in den ouderdom van bijna 3 jaren.
Dronrijp, den 7 October 1849.
Mr. A. G. van DALSEN FONTEIN.
J. FONTEIN — van Calcar.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed mijne geliefde Echtgenoote WIJTSKE van der WAL, in den ouderdom van 25 jaren min één dag, na eene gelukkige echtvereeniging van ruim 2½ jaar, mij nalatende een Zoontje van 1½ jaar en een Dochtertje van slechts 3 dagen. [illegible]
Leeuwarden, den 9 October 1849.
[illegible]

** Heden overleed onze dierbare Vader WIETZE SIPKES ZWAT, in leven Scheepstimmerbaas onder de Firma van WIETZE & JOHS. TJALLINGS alhier. Een toenemend verval van krachten maakte in ruim 84jarigen ouderdom een einde aan zijn in tijds nuttig werkzaam leven.

NB. De Affaire zal op den zelfden voet door den Ondergeteekende alleen voor eigen rekening worden voortgezet; verzoekende door deze gunst en recommandatie, onder belofte eener nette en deugdzame behandeling.

Grouw, den 9 October 1849. SIPKE W. ZWAT.

KOLLUM, den 9 October 1849. Heden overleed de Weleerwaarde Zeer Geleerde Heer JOHANNES PETRUS BRUINWOLD RIEDEL, rustend Leeraar en Oud-Rector der Latijnsche School, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, in den ouderdom van 84 jaren en 9 maanden.

Eenige kennisgeving.

** Heden overleed, na eene langdurige sukkeling, mijne geliefde oudste Dochter, CATHARINA WIERSMA, in den ouderdom van 37 jaren.

Sneek, J. FEICKENS.
den 9 October 1849. Wed. Mr. J. J. WIERSMA.

Eenige kennisgeving.

** Heden avond ten 10½ ure overleed mijn waarde Man en mijner kinderen zorgdragende Vader, LEENDERT JELMERS TICHELAAR, Landbouwer alhier, in den ouderdom van bijna een en vijftig jaren, waarvan ik ruim drie en twintig met hem in eenen gelukkigen echt mogt vereenigd zijn.

Minnertsga, JANKE P. DE VRIES,
den 12 October 1849. Wed. L. J. TICHELAAR.

PS. Op verzoek van den overledene zullen door ons geene uiterlijke teekenen van rouw worden gedragen.

Eenige kennisgeving.

** Heden morgen ten 6 ure ontsliep zeer zacht mijne geliefde Echtgenoot en mijner Kinderen zorgdragende Moeder JELTJE D. EIJSMA, aan eene sukkeling van eenige weken, in den ouderdom van 62 jaren, van welke ik bijna 28 jaren met haar in den genoegelijksten echt mogt doorbrengen.

Dockum, J. VAN DIJK,
den 12 October 1849. *Schoen- en Laarzenmaker.*

Dienende deze tot algemeene kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

** Heden overleed in den ouderdom van 90 jaren, onze waarde Moeder en Behuwdmoeder REBECCA HARTOGS, Weduwe den Heer ABRAHAM JACOB POLACK.

Leeuwarden, H. A. POLACK,
den 12 October 1849. *uit aller naam.*

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 9 tot en met den 15 October 1849 aangegeven: 14 Geboren. 12 Overleden. 3 Huwelijken.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER en KAAS*, den 12 October 1849, aan de Stadswaag te Leeuwarden:

	PRIJS.	AANVOER.
BOTER	*f* 36,00.	84 1/4 24 7/8 120/16 vaten.
KAAS	*f* 14,75 à *f* 17,25.	8195 Ned. ponden.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 13 October 1849.

NEDERLAND.		Gebl.		
Werk. Schuld	2½ pCt.	53⅝		
Dito dito ..	3 »	63¾		
Dito dito ...	4 »	88¾		
Amort.-Synd.	3½ »	82¾		
Handel-Maats.	4½ »			
FRANKRIJK.				
Certific.......	3 pCt.	52	52 3/16	52 1/16
SPANJE.				
Leen. *Ard.* v. 85 £	5 pCt.	10½	10⅝	
» » v. 510 £	5 »	10 9/16	10⅝	10 9/16
» onb. Stukk.	5 »			
»	3 »			
» Binnenl. à 6/m	3 »	26¾		
Ardoin Coupon.....	»	7 15/16	8⅛	
PORTUGAL.				
Te Londen 5 (nu 4)	pCt.	32⅞	33⅝	33⅝
»	4 »	34⅛	35 3/16	35

RUSLAND.		Gebl.	
Ob. bij *H.* 1798/1816	5 pCt.	104¼	
dito dito 1828/1829	5 »	104	
Dito bij dito..	4 »	83½	
Dito bij *Stiegl.*	4 »		
OOSTENRIJK.			
Metaliek.....	5 pCt.	85⅞	86⅛
» 1847...	2½ »	44¼	44⅜
AMERIKA.			
Bank-Actien V. Staten			
Braz. 1824...........		88⅛	
» £ 200.........			
Peru..........	4 pCt.	53 11/16	53¾
Grenada.......	.. ..	17	17 1/16
Mexico........	.....	25⅝	
Venezuela.....	.....	25¾	26 26
Ecuador.........			

Binnenl. fondsen waren heden onveranderd; Spaans. zonder merkbare variatie; Portug. blijven hunne vooruitgaande bewegingen vervolgen en sluiten circa 1 pCt. hooger dan gisteren; Russ. en Oostenr. zonder variatie; Fransche fondsen stationnair; Zuid-Amerika onveranderd.

Zondag, den 14 October.

Integralen 2½ pCt. 53⅝. 4 pCt. 83¾. 3 pCt. 63 11/16. Portug. 5 pCts. 33 13/16, ⅞. Dito 4 pCts. 34 15/16, 35, ⅛, ¼, ⅛. Metaliek 2½ pCt, 44⅜. Peru 53⅞. Dito Uitgest. 19½, 9/16.

Tot de genoteerde koersen was alleen de handel in Portug. wederom vrij geanimeerd.

HET GRIETENIJ-BESTUUR VAN SMALLINGERLAND, brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de loting om de plaatsen voor Kramen enz., op de aanstaande HERFSTMARKT te *Dragten*, zal plaats hebben aan het Grietenijhuis te *Dragten*, op Zaturdag den 27 October e. k., des avonds ten zes ure. Dat zij die aan gemelde loting willen deelnemen, hunne opgaven, omtrent de juiste soort en lengte hunner Kramen enz., vrachtvrij vóór dien dag ter Secretarie dier Grietenij moeten inzenden en dat op onnaauwkeurige opgaven geen acht zal worden geslagen.

Dragten, *Het Grietenij-Bestuur voornoemd,*
den 10 October 1849. M. MANGER CATS.
Ter ordonnantie aan hetzelve,
F. S. REIDING.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN FRANEKERADEEL convoceren de Floreenpligtigen van het *Klooster Ludingakerk*, tegen *Dingsdag den 30 October 1849*, des voormiddags ten elf ure, in de Kerk der Hervormden te *Midlum*, ten einde alsdan te stemmen *twee* VOLMAGTEN bij de Contributie der Vijf Deelen Zeedijken Buitendijks, wegens genoemd Klooster, over den loopenden jare 1849 tot en met den rekendag in 1850.

Franeker, *Grietman en Assessoren voornoemd,*
den 13 October 1849. HEERMA v. BEIJMA THOE KINGMA.
Ter ordonnantie van dezelven,
C. WIJBENGA.

AANBESTEDING.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN FRANEKERADEEL, zullen, op *Maandag den 22 October 1849*, des voormiddags ten elf ure, in het Grietenijhuis binnen *Franeker*, bij inschrijving en opbod, aanbesteden:

Het daarstellen van eene NIEUWE BRUG over de Tzummer Vaart, in de plaats van de zoogenaamde *Miedumer-Pijp*, met bijlevering van de daartoe benoodigde Materialen; waarvan het Bestek ter lezing ligt in het Logement van Æ. C. OOSTERBAAN, te *Franeker*.

HOUTVEILING.

De Notaris Mr. J. D. v. D. PLAATS, te Leeuwarden, zal, ten verzoeke van S. TULP aldaar, op Donderdag den 18 October 1849, ten 9 ure voor den middag, bij de Gaz-fabriek, verkoopen: Vier ladingen Zwols EIKEN BOOMEN, van onderscheidene zwaarte en lengte, eene aanzienlijke partij extra zwaar Hoorns KROMHOUT, alsmede eenige Zeeuwsche IJPEN BOOMEN, zeer geschikt voor Huis- en Scheepstimmerlieden, Molen- en Wagenmakers, Kuipers, Kastmakers enz.

MR. C. WIERSMA, Notaris te Leeuwarden, zal, op Vrijdag den 19 October 1849, des namiddags ten 4 ure, ten huize van *G. A. de Kee*, buiten de voormalige Vrouwenpoort aldaar, provisioneel verkoopen:

Eene WINKELHUIZINGE, met PLAATSJE c. a., staande op het [illegible] kerspark te Leeuwarden, gekw. letter G, no. 169, Kadaster sectie [illegible] [illegible] bij *J. Roffelsma*[illegible], voor *f* 1,[illegible] [illegible] *Bosma*, voor *f* 0,85 per week; den 12 Mei 1850 vrij te aanvaarden[illegible]

Te bezigtigen [illegible] den verkoopdag, des voormiddags van 10—12, [illegible]

De Notaris WIJMA, te Harlingen, zal, aldaar op Woensdagen den 17 October 1849 voorloopig, en den 24 dito finaal, telkens des avonds ten 8 ure[illegible] cies, in het Heeren Logement van *Minnema*, in het openbaar verkoopen:

Eene HUIZINGE met annexen, staande aan de Noorderhaven te Harlingen, wijk A, no. 42; bij de Weduwe van *Johannes Numan* als eigenaarse bewoond geweest en met den dood ontruimd; den 12 November 1849, of zoo veel vroeger als den verkooper past, vrij te aanvaarden.

Houtveiling te IJlst.

De Notaris JORRITSMA, te Sneek, zal, op Woensdag den 24 October 1849, des voorm. ten 9 ure, publiek veilen en verkoopen, de posten boven de *f* 5 des verkiezende op zes weken crediet:

Eene aanzienlijke partij DEELEN, BERKOENS, JUFFERS, ELLENS, KOLDERS, TINGELLATTEN, RIBBEN, KROMHOUTEN, EIKENHOUT, EIKENVELLINGEN, HEK- en STEKPALEN, DAMLEGGERS, STALHOUTEN, PLANKEN enz. enz.

Alles zeer geschikt voor Timmerlieden en Scheepmakers, en een paar dagen voor den verkoopdag te bezigtigen.

Gegadigden vervoegen zich op dag en uur voornoemd, aan het Houtstek en den Houtmolen van *W. T. ten Kate*, te IJlst.

De Notaris E. J. ATTEMA, te Dragten, zal, op Vrijdag 19 October 1849, 's namiddags 1 ure, ten huize van *B. R. Gaastra*, te Boornbergum, bij boelgoed, tegen borgstelling, verkoopen:

Twintig beste melke-, kalve- en vare KOEIJEN, 1 zwart RUINPAARD, eenige SCHAPEN en LAMMEREN.

De Notaris J. A. SCHAAFF, te Stiens, zal, op Zaturdag den 20 October 1849, des avonds ten 5 ure, in *de Oude Herberg* te Stiens, publiek verhuren:

1,56,50 TOEGEZAAID, — 1,54,90 GEPLOEGD, — 0,62,30 BOONSTOPPEL, — en 1,40,80 GREIDE, van Armvoogden te Stiens, gelegen op het Stienser Oudland, — en 1 bunder 90 el BOUW, bij den Hoogedijk onder Stiens, van *J. J. Hofman.*

BOELGOED.

L. HARMENZON, Deurwaarder te Leeuwarden, zal, op *Donderdag den 18 October 1849*, voor den middag ten 9 ure, ten sterfhuize van de Weduwe *W. Faber*, op de Nieuweburen, letter I, no. 203, aldaar tegen gereede betaling, verkoopen:

MEUBELEN en HUISGERADEN, LINNEN, BEDDEN met toebehooren, GOUD- en ZILVERWERKEN en hetgeen meer zal worden aangeboden.

Te bezigtigen op Woensdag den 17 October bevorens, na den middag van 2 tot 5 ure.

BIJ GESLOTENE BRIEFJES TE HUUR: Eene ZATHE, te *Schillaard*, groot n. n. e. f. 33 b. 80 r. (92 pond.) alles Greidland, voor 5 jaren, van Petri en Mei 1850—55. Conditien te vernemen bij J. G. PATER, in de Groote Kerkstraat te Leeuwarden, waar de briefjes vóór of op Vrijdag den 19 October e. k. moeten worden ingeleverd.

Uit de hand te koop:

Een BEURTSCHIP, groot 16 Ton, met completen INVENTARIS, Te bevragen in persoon of met franco brieven bij L. VAN DIJK, te Joure.

Er wordt TE KOOP of liefst in RUILING gevraagd: Een sterk KOFSCHIP, van 24, of SCHUITJE van ongeveer 22 Ton grootte, in opbouw of nog zoo goed als nieuw. — Iemand hierop reflecterende verzoeke *franco* berigt bij A. VAN ZUIJLEN, bij de Put te *Leeuwarden.*

Oproeping van Schuldeischers.

Alle degenen welke iets hebben te vorderen van de onder het voorregt van boedelbeschrijving aanvaarde nalatenschap van wijlen den Heer SIJBE BIENZES VOGEL, in leven Genees-, Heel- en Vroedmeester te Surhuisterveen, van de nalatenschap zijner voor-overledene Huisvrouw ETJE JACOBS PALSMA of van deszelfs Weduwe TITIA FEENSTRA, worden verzocht daarvan specifieke opgave te doen ten huize van laatstgenoemde, te Surhuisterveen, vóór of uiterlijk op Donderdag den 25 October 1849.

De Ondergeteekende JOHANNES ROLF, Mr. Mandemaker over de Korenmarkt te Leeuwarden, maakt aan het geëerde publiek bekend, dat hij op heden ruim voorzien is: van nieuwe TURFMANDEN, LEDIKANTEN, fijne KINDERSTOELTJES, alle in de natuur geverfd, alsmede grove- en fijne WIEGEN en VUURMANDEN en verder alles wat tot dit vak is behoorende; belovende in alles eene prompte en civiele behandeling.

Leeuwarden, den 15 October 1849. J. ROLF.

De Ondergeteekende heeft de eer hare geëerde begunstigers te berigten, dat de nieuwste modellen van DAMES MANTELS door haar ontvangen zijn; zich minzaam aanbevelende.

Leeuwarden, E. H. WIARDA — SWILDENS,
den 13 October 1849. *Wirdumerdijk letter D, no. 84.*

ATTENTIE.

De Ondergeteekende LEVI MARIX, heeft de eer zijne geëerde Stadgenooten en verdere begunstigers zoo binnen als buiten deze Stad, te berigten, dat hij van eene ondernomene buitenlandsche reize met deszelfs Familie in goeden welstand is geretourneerd, en zich weder zoo als vroeger als VLEESCHHOUWER ter dezer stede op het Plat nevens het Sneeker Veerhuis heeft gevestigd; zich bij hernieuwing in de gunst en het vertrouwen van alle weldenkenden beleefdelijk aanbevelende; zullende hij van zijne zijde alles trachten aan te wenden, zoo ten aanzien van den prijs als het leveren van goede waar, zich dat vertrouwen waardig te maken.

Franeker, den 11 October 1849. LEVI MARIX.

WATERZUCHT

WORDT GENEZEN DOOR DE PILLEN VAN HOLLOWAY.

De aanleidende oorzaken van deze bedroevende ziekte zijn verschillend. Dikwijls ontstaat zij door ziekelijken toestand van het gestel, waardoor de vrije omloop des bloeds verhinderd wordt; somtijds komt zij voort uit vroegere ongesteldheden. Het eerste wat men ter genezing te doen heeft, is, dat men alle verstoppingen uit den weg ruime, door het bloed te zuiveren, en de overvloedige vochtdeelen uit het ligchaam te verwijderen, hetwelk spoedig door de pillen van Holloway zal worden bewerkstelligd; dezelve hebben zulke zuiverende en versterkende eigenschappen, dat de waterzuchtige trapsgewijze hersteld en zijn geheel ligchaam als hernieuwd wordt. Deze pillen kunnen veilig gebruikt worden door beiderlei geslacht en in elken leeftijd.

Voor het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN	van *f* 0,90,	*f* 2,10,	*f* 3,30,	*f* 7,75,	*f* 15,50,	*f* 23,50.
POTJES ZALF	van - 0,90,	- 2,10,	- 3,30,	- 8,15,	- 15,96,	- 23,90.

Zijn op *franco aanvrage, à contant*, te bekomen aan het Hoofddepôt, bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; J. C. H. VAN HARINXMA, te Leeuwarden; M. GAARBEEK, te Groningen; H. A. P. VAN GORCUM, te Assen, alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

Een BAKKERSKNECHT, *alleen* kunnende Broodbakken, kan tegen behoorlijk loon, dadelijk werk bekomen bij J. P. BALTJES, te Knijpe.

Er is vermist, vermoedelijk gestolen, in den nacht van den 6 op den 7 October ll., eene zeer kleine PRAAM of BOOTJE, zonder Roer, zijnde achter in gemerkt J. P. H. — 1848 met gele verf. Men verzoekt ieder, maar inzonderheid de Veldwachters en Dienaren van Policie hiervan nota te nemen, en bij ontdekking aan den Heer Kanton-Regter te Dockum daarvan kennis te willen geven en die Boot voorloopig aan te houden.

****

Bij alle Boekhandelaren is verkrijgbaar:

COUP D'OEIL SUR LE BUDGET
du royaume des Pays-Bas,
PAR L. VAN VLIET.
Derden Druk.

VLUGTIGE BESCHOUWING DER MEDEDEELING VAN DEN MINISTER VAN KOLONIEN, in de zitting van den 14 Maart, 1849, omtrent de nota van [illegible] houdende voorstel tot verkoop van Indische Domeinen,
DOOR L. VAN VLIET.

[illegible] LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ [illegible]